

KEJTI HIKMAN

Pindarov dijamant

Prevela
Milica Cvetković

■ Laguna ■

Naslov originala

Katie Hickman

THE PINDAR DIAMOND

Copyright © 2010 by Katie Hickman

Translation copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

Ova knjiga je posvećena mojoj kćerki
Medi,

A'az ma yutlab
želji moga srca.

Prvi deo

Prvo poglavlje

1603.

Različite su priče – zar ne? – o tome kako je to kad se utapaš. Kako lagano i dremljivo umireš. Kako ti pred očima sevne čitav život pre nego što potoneš u ništavilo ili u drugi svet, mada kasnije, kad je sve svršeno, otkud bi neko i pomislio da je i jedno i drugo mogla da zamisli.

Ne, kad pričaju o utapanju, niko ne kaže za zvuk. Samo, ne zvuk talasa što ti udaraju nad glavom, ni zvuk poniranja i škripe broda, pa čak ni prigušenih glasova veslača – *Hajdete, momci, završite s tim, što pre završimo pre ćemo stići kući* – pa čak ni groznog, zaglušujućeg naleta vode u ušima. U stvari, nikad ne zaboraviš zvuk vlastitog glasa. Zvuk vlastitog glasa koji preklinje – *Samo ne ovo, samo ne ovako, ne u džaku, molim vas, molim vas, ubijte me odmah* – uporno, čak i pod vodom, sve dok ti se ne učini da te upravo vlastiti glas davi i guši. Možda baš zato više ne progovara. Otad više nije progovorila. Ni sad kad je sve prošlo, sad kad je prešla u drugi svet.

Drugo poglavlje

Obala na jugu Italije, 1604.

Ženama se selo gde su stigle učinilo najbednije na koje su naišle u ionako veoma siromašnoj zemlji.

Iako su putovale noću, kad su u zoru stigle u selo, odmah im je bilo jasno da su pogrešile. Selo i nije ličilo na selo, već na skup ribarskih izbi, nalik školjkama prilepljenim za голу obalu. S mora te izbe svakako deluju pre kao gomile razbacane građe, gole i izbledele, koje je slučajno združila plima, a kad ih bolje pogledaš, to su zapravo i bile. Ništa više do građe i škrljca.

Kao što su naučile, žene su stale na početku sela, pa sumorno zagledale svoje odredište. Koliko su videle, nije bilo crkve, čak ni kapele, mada je kameni krst odmah uz put, na ulazu u selo, poput onih najprimitivnijih svetilišta bio ukrašen cvećem i prikazom Bogorodice grubo iscrtanim na komadu lima. Nad njom beše zakačena šačica zavetnih amajlija u obliku žene s krunom na glavi. One su zveckale na povetarcu. U blizini su stajale ruševine nekih zgrada koje su ličile na negdašnja pristojna staništa. Krovovi su im bili urušeni a pocrnele grede štrčale iz istrulele slame kao izlomljene kosti; no tu i tamo, među trošnim zidovima, videla se poneka kamena nadvratna greda,

izrezbaren dovratk, dokazi znatnog napretka iz nekog davnog, već zaboravljenog vremena.

Dve devojčice, bliznakinje od osam ili devet godina, skočile su jedna za drugom sa zadnjeg dela kola gde su se vozile, pa potrčale krivudajući, nalik živi, kroz uništena dvorišta. U onim haljinicama jarkih boja, ličile su na leptire. Marijam, predvodnica, oštro ih pozva.

„Kako si mogla da ih pustiš da tako otrče?“, upita njihovu majku, ženu tužnog, arlekinski bledog lica koja je sedela na kolima pored nje.

„Šta može da im se desi? Nek se malko istrče“, blago odgovori druga žena.

„Pozovi ih da se vrate“, reče joj Marijam sumorno. „Odlazimo.“

„Pa samo što smo stigle...“

„Vidi ono.“ Marijam joj pokaza vrata nakrivljena na šarkama.

Elena je odmah spazila krst grubo iscrtan kamenom. Srce joj poskoči. „Doveli su nas u okuženo selo?“

„To bi mnogo toga objasnilo, zar ne?“ Marijam trže vilicom ka napuštenom selu.

„Ali mislim da su rekli...“

„Nema veze šta su oni rekli, mi ne ostajemo ovde.“ Marijam skoči s kola. Čak i onako bosonoga, bila je viša od većine muškaraca, a imala je i široka prsa i ramena. U njenim šakama konjske uzde su izgledale kao uzde drvenog konjića.

„Ne možemo nastaviti, putujemo već danima.“ Vreli vetar je mrsio Eleninu kosu boje peska. „Deca su tako umorna. Sve smo umorne.“ Pokazala je na šarenu grupu žena skupljenih iza njih, pa na konja. „A ni ova sirota raga ne može beskrajno da vuče.“

To stvorenje, tako mršavo da mu se svako rebro ocrtavalo, stajalo je toliko nisko obešene glave da je njom gotovo doticalo zemlju.

„Nije me briga. Ne ostajemo ovde i gotovo.“

Davši znak ostatku malog karavana, Marijam prebaci uzde konju preko glave pa ga povede dalje od sela, preko peskovite zemlje pokrivene sitnim rastinjem, između ribolovačkih izbi i mora. Kod prvih dina, živinče se zatetura i pade. Iako ga je Marijam udarala bičem dok nije pomislila da će joj rame pući, bilo joj je jasno da konj nikad više neće ustati.

Kasnije, dok su ostale postavljale logor u senci dve krive masline na vetrometini pojasa nad obalom, Elena je zatekla Marijam kako sedi leđima oslonjena na busen trave. Neko vreme su obe ćutke sedele i gledale u more. Vetar je malo oslabio pa se nije čulo ništa sem šuma talasića razbijenih o obalu. Tu nije bilo peska, samo uzan pojas šljunka. Osećao se jak miris truljenja morske trave i raspale borovine.

„Evo, donela sam ti ovo.“ Elena joj pruži komad hleba i sira.

Marijam zagriže. Na usnama oseti so. Ostatak je stavila u kožnu vrećicu koja joj je visila o pojasu.

„Dakle, izgleda da ćemo ipak ostati ovde“, rekla je nakon izvesnog vremena. Glas joj je bio promukao. Ni jedna ni druga ne pomenuše uginulog konja.

„Znaš, treba da radimo.“

„Radimo? *Panayia mou!* Tako mi Bogorodice, ovde nema posla.“ Marijam iskrivi lice kao da je okusila nešto kiselo.

„Ali... mislim da si rekla...“ Elena je pogleda. „Šta je sa seoskom svetkovinom?“

„Nema svetkovine.“

„Kako to misliš nema svetkovine?“ Elena pokuša da razveseli Marijam. „Uvek ima neke svetkovine.“

„Šta, ovde? U ovom selu duhova? Kako da bude svetkovine kad nema ljudi?“ Marijam mrdnu glavom prema kućercima. „Vreme je da priznamo – prevarene smo. A nije nam ni prvi put. Družina putujućih akrobata dovoljno je bedna sama po sebi, ne smatraju ih ništa boljim od kradljivih cigana. No družina žena

akrobata, bez muževa, bez očeva da ih dovedu u red – e pa, to je neprirodno, eto šta je.“ Govorila je ogorčeno. „Nema bolje šale nego da žene pošalješ nekud u uzaludnu poteru. Računam da je onaj čovek iz Mesine mislio da nam čini uslugu.“

„Taj čovek, Marijam...“

No Marijam je nije slušala. Mislila je samo o konju koji se verovatno već raspadao na ovoj vrućini. Da li možda da ga pojedu? Prodaju? Pritisla je oči prstima, tako jako da su joj pod kapcima zaigrale varnice. Gubitak jedinog konja takva je nesreća da još nije ni počela da shvata njene posledice. Moraju prvo da se vrate u Mesinu, a to mogu jedino pešice. Trebalo im je tri dana da stignu dovede. Ona je snagator u družini, jača od tri muškarca... Međutim, i pored svoje velike snage, sumnjala je da može čitavim putem da vuče kola. Možda kad bi se upregla uz rudu... Kao da želi da odagna tu misao, zari prste još dublje.

„Marijam!“ Elena ju je drmusala za ruku. „Marijam, slušaš li me?“

„Šta...?“

„Ovde je.“

„Ko je ovde?“ Marijam diže šake s vlažnih očiju.

„Čovek koji nas je unajmio. Onaj iz Mesine.“

„Ovde je?“

„Da, videla sam ga.“

„Sad se tebi priviđaju duhovi.“

„Nije duh“, nasmeši se Elena. „Razgovarala sam s njim. Došao je do našeg logora. Još je tamo, čeka nas. To sam došla da ti kažem.“

Tog čoveka, gospodina Bočelija, zatekle su kako opušteno sedi i zdušno jede pršut između dva komada hleba. Marijam, žena koja malo govori, nije trošila dah na bespotrebne prigovore.

„Ne znam zašto ste nas doveli u okuženo selo i nije me briga. Samo, vidite, želimo da nam se svejedno plati za trud, *capito?*“ Nadala se da on neće spoznati očajanje u njenom glasu.

Gospodin Bočeli nije odmah odgovorio. Kao da ga je zabavljalo što je pušta da stoji pred njim. Iz kožnog ranca pored sebe izvadio je glavicu crnog luka, otprilike veličine i boje nojevog jajeta, pa ju je s uživanjem zagrizao.

„Au! Zaboravio sam!“ Iserio se konačno u nju tresući glavom i još punih usta. „Ti si zaista *velika*, je l' da, džinovska ženo?“ Marijam vide kako mu komad nesažvakanog luka izleće iz usta i pada na njeno stopalo. On spusti oči za njenim pogledom. „Au! Stopala kao u Kiklopa, iste takve šake...“ Još se cerekajući, on uzdahnu: „Au! I tako mi boga, još i ružna.“

Misliš da sve to već nisam čula? Marijam ga je mirno gledala, pratila kako mu sok od luka curi niz bradu. *I to i još gore. Mnogo gore. Je li to zaista najbolje što umeš, ti lažljivi, prevarantski, bedni krpelju? Znaš li da mogu golim rukama da ti smrskam lobanju?* No ne reče ništa. Samo je tako stajala, u bezobličnom mrkom kožnom prsluku i čizmama, i s visine ga gledala dok on konačno nije prestao da se glupo kezi i dok nije počeo da deluje gotovo smeteno, pobeđen čistom snagom njenog ćutanja.

„U redu, u redu.“ Podrignuo je pa ubacio polupojedenu glavicu nazad u ranac.

„Zašto ste nas doveli u ovo okuženo selo?“ Sad joj je bilo dosta gospodina Bočelija. „Ovde nema *feste*.“

„Pa, tu si u pravu, nema *feste*. Ali ovo nije okuženo selo.“ Posmatrao ju je glave nakrivljene u stranu.

„Šta je onda? Ne dopada mi se...“ – Marijam vide kako usamljen pas njuška po prašini između napuštenih kućica – „...ima nečeg... čudnog u ovom mestu.“

„Niko ti nije rekao? Mislim, u Mesini?“

„Šta da mi kaže?“

„Šta je ovo mesto.“

Nasta stanka. „Sad pričate u zagonetkama, gospodine Bočeli.“ Marijam zasijaše oči. „Možda biste bili tako dobri da predete na suštinu?“

„Jesi li nekad videla ovo?“ Čovek izvadi iz ranca neki sitan, blistav predmet i pruži joj ga na dlanu. Marijam ga uze, pa oprezno okrenu.

„Šta je to? Amajlija? Izgleda kao nekakva riba...“

„Talisman. Pogledaj bolje.“

Marijam ponovo pogleda. Amulet je napravljen od srebra i, sad vide, nije predstavljao ribu već...

„Morska sirena!“

Morska sirena je visila na srebrnom lančiću. Plivala je na leđima i duvala u rog. Na glavi je imala krunu; s repa su joj visila sićušna zvonca.

„Videla sam ih“, reče ona setivši se tog zveckanja, „na ulazu u selo, kod kamenog krsta. Samo nisam shvatila šta su.“

„U ovom kraju se odvajkada smatralo da sirene donose sreću. Na ove amulete možeš da naiđeš skoro svugde duž obale – čudi me što ih ranije nisi videla. A ovo selo je posebno oduvek bilo posvećeno kultu sirene. Nevolja je u tome...“ – nelagodno se promeškoltio – „...što sad zaista imaju sirenu. Pravu, hoću da kažem.“